

REQUISITS FUNCIONALS DELS REGISTRES BIBLIOGRÀFICS (FRBR)

Què són?
Un model conceptual
de l'univers bibliogràfic

 **Biblioteca
de Catalunya**

 **Col·legi Oficial
de Bibliotecaris-
Documentalistes
de Catalunya**

Repercussió

Impacte en les regles de catalogació

A partir del model FRBR i FRAD (*Functional Requirements for Authority Data*), que aviat s'ampliarà amb el FRSAD (*Functional Requirements for Subject Authority Data*), s'han reexaminat els principis i les regles de catalogació:

- El febrer de 2009 es va publicar la **Declaració de principis internacionals de catalogació**. Aquesta declaració substitueix i amplia l'abast dels Principis de París (1961) i incorpora les directrius que s'han d'incloure en els futurs codis de catalogació a nivell internacional.
- El novembre de 2009 s'espera la publicació definitiva de la nova norma de catalogació **RDA, Resource Description and Access**, desenvolupada pel Joint Steering Committee for Development of RDA. La seva estructura es basa en els models conceptuals de FRBR i FRAD. Aquesta norma substituirà les actuals *Regles de Catalogació Angloamericanes 2a ed.* (AACR2).
- El juliol de 2009 la Library of Congress Network Development and MARC Standards Office, per assegurar la compatibilitat de RDA amb **MARC 21**, va publicar el *draft* dels canvis previstos en el format.
- La **ISBD** (consolidated ed., 2007) incorpora la terminologia FRBR i s'adequa al nivell bàsic recomanat per als registres creats pels centres bibliogràfics nacionals.

Impacte en les estructures bibliogràfiques i en el disseny d'aplicacions de sistemes

- A partir dels FRBR es racionalitza la catalogació i fins i tot se simplifica, ja que l'obra només es catalogarà una vegada per a totes les seves expressions i l'expressió només es catalogarà una vegada per a totes les seves manifestacions. Aquest estalvi possibilitarà destinar més esforços al control d'autoritats.
- El model FRBR obre la possibilitat d'organitzar millor el catàleg d'acord amb les necessitats dels usuaris. Actualment hi ha proveïdors de sistemes que estan ja implementant el model a les noves versions.

Requisits funcionals dels registres bibliogràfics : informe final / IFLA Study Group on the Functional Requirements for Bibliographic Records ; traducció catalana d'Assumpció Estivill Rius. — Barcelona : Biblioteca de Catalunya : Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya, 2009.

Disponible a:

<http://www.bnc.cat/sprof/normalitzacio/frbr.pdf>

<http://www.cobdc.org/publicacions/frbr>

i també des del lloc web de l'IFLA:

<http://www.ifla.org/publications/translations-of-frbr>

Per a més informació sobre FRBR vegeu:

<http://www.ifla.org/publications/functional-requirements-for-bibliographic-records>

O adreceu-vos a:

 **Biblioteca
de Catalunya**

Servei de Normalització Bibliogràfica
Tel.: 934 526 900
Fax: 934 526 904

Antecedents

Els FRBR són el resultat de l'estudi portat a terme per l'Study Group on the Functional Requirements for Bibliographic Records de l'IFLA entre 1992 i 1995, com a conseqüència d'una de les nou resolucions adoptades en el Seminari on Bibliographic Records, celebrat a Estocolm el 1990. El 1997 l'Standing Committee de la Section on Cataloguing de l'IFLA va aprovar l'informe final, i el va publicar el 1998.

Dos són els objectius principals de l'informe: 1) proporcionar un marc definit i clarament estructurat per relacionar les dades que figuren en els registres bibliogràfics amb les necessitats dels usuaris; i 2) recomanar un nivell bàsic de funcionalitat per als registres creats pels centres bibliogràfics nacionals.

Els FRBR constitueixen un **model conceptual d'entitat/relació** amb una visió generalitzada de l'univers bibliogràfic; un model independent de qualsevol codi de catalogació.

Esquema general del model

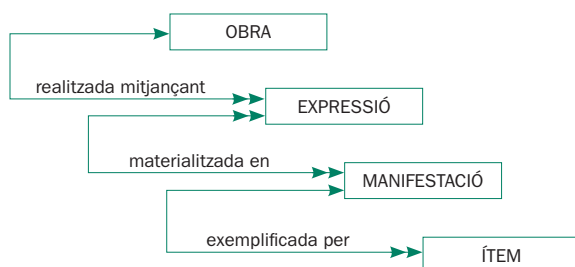
Els FRBR ofereixen una nova perspectiva sobre l'estructura i les relacions dels registres bibliogràfics: s'identifiquen les **entitats** que són objecte d'interès dels usuaris dels registres bibliogràfics, les característiques o els **atributs** associats a cada entitat, i les **relacions** més importants que s'han d'establir d'acord amb les necessitats dels usuaris.

Entitats

Les entitats s'han dividit en tres grups:

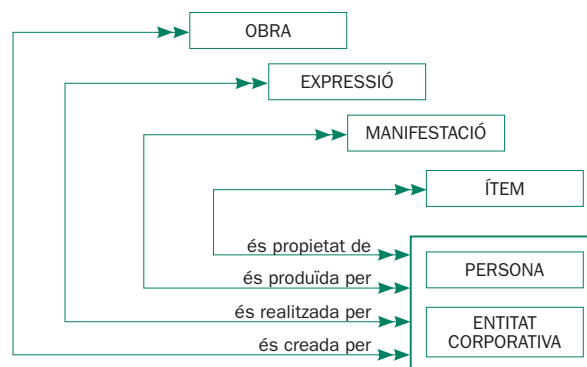
- El **grup 1** inclou els productes de l'activitat intel·lectual o artística que s'anomenen o es descriuen en els registres bibliogràfics: **obra, expressió, manifestació i ítem**.

Entitats del grup 1 i relacions primàries:

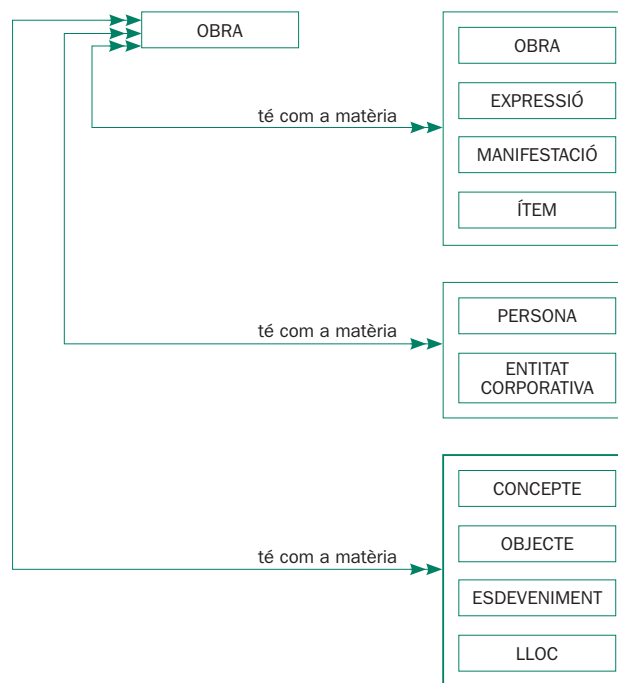
- El **grup 2** inclou les entitats responsables del contingut intel·lectual o artístic, de la producció física i la distribució, o de la custòdia d'aquells productes: **persona i entitat corporativa**.

Entitats del grup 2 i relacions de responsabilitat:

- El **grup 3** inclou un conjunt addicional d'entitats que constitueixen la matèria de l'activitat intel·lectual o artística: **concepte, objecte, esdeveniment, lloc** i qualsevol de les **entitats del grup 1 o del grup 2**.

Entitats del grup 3 i relacions de matèria:

Relacions

Els FRBR posen molta atenció a les **relacions inherents** entre les entitats del grup 1: obra, expressió, manifestació i ítem. Addicionalment, hi ha altres **relacions de contingut** que permeten reunir ítems relacionats:

- **Relacions equivalents:** són les relacions que s'estableixen entre una obra original i obres, expressions i manifestacions que tenen el mateix contingut intel·lectual o artístic mitjançant el mateix mode d'expressió (reproduccions, facsimils, etc.).
- **Relacions derivades:** comprenen tant les que s'estableixen entre un rang de noves expressions amb una obra original (traduccions, versions, modificacions menors, etc.) com les relacions entre obres relacionades d'alguna manera amb una obra original (adaptacions, dramatitzacions, etc.).
- **Relacions descriptives:** són les relacions que s'estableixen entre una obra nova que descriu una obra original (revisions crítiques, edicions anotades, etc.).
- **Relacions tot/part,** és a dir, les relacions que s'estableixen entre el tot i les parts i entre les parts mateixes.

Tasques de l'usuari

S'han definit quatre tasques genèriques:

- **trobar** entitats que corresponen als criteris de cerca de l'usuari (és a dir, localitzar una o més entitats en una base de dades com a resultat d'una cerca que utilitza un atribut o una relació de l'entitat);
- **identificar** una entitat (és a dir, confirmar que l'entitat descrita correspon a l'entitat cercada);
- **seleccionar** una entitat apropiada a les necessitats de l'usuari;
- **adquirir o obtenir** accés a l'entitat descrita (és a dir, adquirir una entitat per compra, préstec, etc., o accedir a l'entitat electrònicament).

Els FRBR ens recorden la importància de les relacions a l'hora d'ajudar l'usuari a relacionar una entitat amb una altra o a "navegar" pel catàleg. En certa manera, "**relacionar**" es podria considerar com la cinquena tasca de l'usuari.